

Ruva Farkas Pál

Utazólevelem

„A Teremtő akaratából két évszázad, sőt két évezred utazója vagyok. Nagyon rövid ideig voltam gyermek, majd annál tovább – feltűnően hosszú ideig – majdnem felnőtt, de sohasem igazán, inkább koravén lettem. Majd igen hosszasan voltam gyakornok – vagy lótifuti –, aki sohasem akar felnőni, mert abból aztán nagyon elegendem volt, már azokból – akik olyasfélék voltak!

Nos, így aztán voltam Békés megyében előbb négytusabajnok, majd a csapatunk nyerte el fociban is a megyei bajnokságot. Aztán engem is felhozott a fekete vonat Pestre, ahol a IX. kerületben, a Húsos pályán kezelt foghattam Albert Flórival. Kicsit később Fazekas Laci mellett öltözhettem, amikor Baróti Lajos mester télvíz idején kipróbált az Újpestben.

A sors úgy hozta, hogy inkább ökölvívónak mentem, így aztán a Honvédban Kajdi Jancsival, Botos Andrissal, Badari Tibivel, a két Orbánnal, no meg Tüsi-vel már kesztyűztem, amíg a velem egy időben odakerültek még a tükör előtt árnyékoltak.

Esténként meg doboltam és énekeltem Soroksáron, a Vidám Étteremben, de délutánonként a VOSÉ-ban rúgtam a bőrt tartalékban, ahol Tasler Őcsi mindig ragasztóval küldte a skúlót.

Csak megjegyzem, az első csapatot mi, tartalékosok elvertük, amikor csak akartuk, mint a jég a határt.

Aztán voltam kongresszusi küldött Göttingenben, ahonnan visszavonatoztam, mert honvágyam volt, még anno 1981-ben. De így voltam én Párizssal is, mert a harmadik nap után nem bírok maradni, sietek vissza a magyar ugarra.

Hiába, ott, ahol Bólya Péter, Kézdy Gyuri, Káldy Nóra, Siklósi Norbert, Somlyó Zsuzsa, Csertői Oszi, Bajor Nagy Ernő – aki nyugdíjazása után is bejárt a rádió ebédlőjébe, hogy találkozhasson volt tanítványaival, akikhez mindig volt egy-egy kedves szava –, Gyurkovics Tibor és Hernádi Gyula nemcsak barátaim, hanem a hindu szertartás szerint gyermekeimnek voltak a keresztapjuk.

De itt van Koncz Gabi, aki szemműtétje napján is eljött a könyvbemutatómra, hogy felolvasson. Székhelyi József és Hegedűs D. Géza testvérbarátaim nélkül sem tudnám elképzelni egyetlenegy irodalmi estemet sem.

„Istenek” lába nyomában járhatok, s ha becsukom a szemem, látom kedves arcukat, s itt a fülemben hallom feledhetetlen hangjukat, intelmeiket! Ezek a mesterek nemcsak oktattak és biztattak, de akkor is bíztak bennem, feltétel nélkül, amikor sokan mások már lemondtak rólam

Na, ezt nem lehet »onnan«, külföldről szeretni – azt csak itt, a néhai New York Palota presszójában egy forró kávé mellett lehetett igazán élvezni. Hát én megpróbálom öregedő pesti jampiként továbbvinni Marton Frici, Komlós János, Antal Imre, meg az örökifjú Bajor Imi, Karinthy Frici és Abody Béla szellemiségét, és őrizni még egy darabig.

Sosem felejttem el a nagy mackó Abody Bélát, aki egy darabig a főnököm volt, s emígyen oktatott: »Tudod, Ecsém! Ha következetesen rakod össze a lapokat, no nem mint Rodolfó, akkor még belóled is lehet 'valami'!« Megfogadtam öreg barátom tanácsát. Már harmadszor nyertem snapszerben Mokránckival szemben, és már hatvanhárom lapot kaptam fentről, a legöregebb Mestertől. Megpróbálom megbecsülni a küldeményüket – áldásaikat –, és őrzöm azt a lángot, amelyet még ők gyújtottak meg.

De nem voltam rest az elmémet is pallérozni, nemcsak a testemet. Elvégeztem a foxi-maxi mellett az Újságíró Iskolát, hallgattam a Közgazdasági Egyetemen Bata Imre professzor úr feledhetetlen előadásait, majd Ferge Zsuzsa istállójában nemcsak a szociológiát tanultam, az Ő »harmadik útja« nélkül nem igazán értettem volna meg az összefüggések láncolatát, az akkori forrongó, változó Magyarország és Európa viszonylatában. Hát ilyen csodákat hagytam volna ki, ha nem jövök haza nyolcvanban Bécsből, nyolcvanegyben Göttingenből vagy nyolcvanhatban Párizsból. Milyen szegény lettem volna nélkülük.”

***

„Ruva Farkas Pál író, költő, újságíró egyedülállóan értékes irodalmi és újságírói munkásságát ismerjük el, mely meghatározó a kisebbségi és többségi kultúra terén.

Ruva Farkas Pál kiváló író, költő és műfordító. Fordított Dickenst, Faludyt és oroszánrészt vállalt az eddig legteltesebb és igényesebb lovári nyelvű *Újszövetség* fordításában is.

Költői, írói munkássága mellett elismert újságíró-publicista, szociológus-társadalomtudós, aki méltó nevet szerzett szakmai körökben.

Alapító felelős szerkesztője a magyar sajtótörténelem első önálló cigány lapjának, a »Romano Nyevipé«-nek (Cigány Újság, 1987), irányítása mellett rangos alkotómunka folyt az akkoriban csaknem húsz munkatárssal dolgozó szerkesztőségben.

Főmunkatársa és rendszeres szerzője a *Közös Út – Kethano Drom* című kulturális folyóiratnak. Alapító elnöke a kortárs roma szerzőket tömörítő Cigány Írószövetségnek, és alapító tagja a MÚOSZ Cigány Szakosztályának is.

Nem lenne teljes a kép, ha kihagynám Ruva Pál közéleti munkásságát: meghatározó alakja a hazai cigány közéletnek, s jelentős szerepet vállalt a cigány értelmiségi és civil fórumok megalakításában és szervezésében. Munkássága külföldön is ismert és elismert, alapító tagja a Cigány Világszövetségnek.”

Laudáció a Magyar Újságírószövetség Aranytoll-átadó ünnepségén ez év márciusában

„Jelentős irodalmi, szociológiai és publicisztikai pályafutása, valamint a magyar és cigány kultúra értékeinek megőrzése és gyarapítása érdekében végzett közéleti tevékenysége elismerésként” Ruva Farkas Pál március 15-én a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést kapta. Gratulál a szerkesztőség.

Élesben

Tudósítás Isten országából a III. évezred hajnalán

Nem volt ez mindig így! Emlékszem, amikor fáradt, alulfizetett cigányokkal teli vonatok húztak ki a Keleti és a Nyugati Pályaudvarról! Senki sem finnyáskodott a fekete vonat elcsigázott utasainak szagától, talán azért is, mert a hasonló sors azonos szagot árasztott!

Most sincs ez másképp, csak a fekete vonat helyett cigány vállalkozók buszai hálózják be az országot, mert a kulimunkát most is a cigányok végzik.

Igaz, akkor az egész ország szeme láttára nőttek ki a lakótelepek és épült a föld alatt a metró.

Most, hogy elvált a „tüdő a májtól”, amikor a szegénység és gazdaság olyan közeli és szembetűnő, bizony nem restellik kimondani, hogy nem szeretnének egy kupében, egy légtérben levegőt szívni a cigányokkal, mert mások a szokásaik, sokan látogatják egyszerre a kismamát a kórteremben, elviselhetetlenül hangosak, és néha bizony van közöttük „erős mély szagú” is!

Így van ez, kérem, egész Európában, nemcsak a mi kis hazánkban.

„A mór megtette kötelességét, a mór mehet!” Mehet Strasbourgba, Párizsba, Bécsbe, Rómába, vagy akár Indiába, ahonnan jött, mert itt már feleslegessé vált!

Gondoltam, a kormány valamelyik felelőse vagy az ellenzék valamelyik meshőse majdcsak kiáll és felemeli a ujját! Node kedves Honfitársaim! Hol itt a tolerancia? Hiszen Európára szavaztunk! Vagy nem? Vagy csak a kisebbség szeretné azt? Mi, a híres Attila király leszármazottai, az államalapító István király intelmeire már nem emlékezünk? Hadd emlékeztessen a szavazók táborát a híres pár sorra, amit Imre herceghez intézett István királyunk, a teljesség igénye nélkül: „Érezzék a kisebbségek jobban magukat nálunk, mint ahonnét jöttek, mert akkor lesz nagy és erős Magyarország!”

Kedves telepeseink! Ne érezzék bántásnak a megszólítást! Hiszen az Önök ősei sem ide születtek, ha igaz a történelmi múlt, amely Etelközhöz köti a Kárpát-medencei honfoglalókat!?

S azoktól, akik nem szeretnének egy szobában és egy hazában élni a cigányokkal, ezzel a versrészlettel búcsúzom:

Mi vagyunk az elmúlt századok
letagadott lelkiismerete
az idő pulzusának lámpásai
GÁDZSÓK
ha itt hagyunk benneteket
elvisszük magunkkal a
MÁJUST is
pipacsaival
s a virágok összes illatával együtt
és magunkkal visszük a madarak énekét is
az elfelejtett himnuszok árulóinak ugyanis
csak az internet kell

a tózsde
 meg a szárnyas betét...
 a mi HAZÁNK úgyis Isten országa
 s ha szükségetek lesz ránk valaha
 ott megtaláljátok nálunk a hangos
 cigányoknál
 a simogatást
 a csókot
 a sírást
 a szerelmet
 és a feloldozást is...
 mert mi ott leszünk
 mint a magyarok szabadságharcainál is
 és Temesvárott is legutóbb...
 csak keressetek meg minket
 ti finnyás ficsúrok!

E számunk szerzői

- Adorján Dávid Attila** (1991) – egyetemi hallgató, Budapest
- Albert Noémi** (1991) – egyetemi hallgató, Kolozsvár.
- Almási Gabriella** (1969) – tanítónő, Győr
- Antalffy Yvette-Hildegard** (1956) – újságíró, Budapest
- Ásványi Tibor** (1960) – programtervező matematikus, Budapest
- Babics Imre** (1961) – költő, szerkesztő, Bakonyszűcs
- Bacsó Máté** (2006) – tanuló, Debrecen
- H. Bajkai Judit** (1979) – szakértő, műfordító, Debrecen
- Bakos Ferenc** (1946) – író, Siófok
- Balázs Csilla Kinga** (1969) – szabadúszó (szinkron dramaturg), Budapest
- Baley Endre** (1962) – költő, író, Budapest
- Balogh Virág Katalin** (1981) – író, műfordító, Újpest
- Barna Júlia** (1946) – nyugdíjas ügyintéző, költő, Hajdúdorog
- Báthori Csaba** (1956) – író, kritikus, műfordító, esszéista, Budapest
- Bencze Bertalan** (1955) – szabadfoglalkozású, Budapest
- Bertha Csilla** (1946) – irodalomtörténész, Debrecen
- Bibor István** (1950) – nyugdíjas gyógyszerész, Balatonalmádi
- Bodor Melinda** (1966) – költő, vállalkozó, Kecskemét
- Bognár László József** (1956) – vegyészmérnök, költő, Budapest
- Borbély András** (1982) – író, költő, kritikus, szerkesztő, Gyergyóremete (Románia)
- Botos Ferenc** (1949) – középiskolai tanár, Budapest
- Bozsoky Erika** (1967) – szociális gondozó, Kemence
- Böjtke Pál** (1969) – állatorvos, Kolozsvár (Románia)
- Börzsönyi Erika** (1954) – költő, prózaíró, könyvtáros, Budapest
- Bősze Éva** (1941) – író, költő, pedagógus, Kőszeg
- Csadó Szilvia** (1971) – szabadúszó, Budapest
- Csata Ernő** (1952) – mérnök, költő, Marosvásárhely (Románia)
- Cserhádi Márta** (1950) – nyugdíjas középiskolai tanár, Eger